Nider, Johannes: Praeceptorium divinae legis, sive Expositio decalogi
[Cologne: Ludwig von Renchen, about 1485] Seite 360

nebit ꝑpetua sitis quedam naturalis. q2
in cristi humanitate nostre humanitatis
essentialis quedã beatitudo ꝯsistit. Cum
igit̄ quinqꝫ sensus sint quoꝝ quilibet hu
manitate christi priuabit̄. ⁊ quintuplex
sitis ꝑ ꝯsequẽs in quinqꝫ potentijs sen-
suū erūt decẽ ꝑtiales pene sub hoc mem
bro principali comp̄hense. Et erūt p̄dicte
pene tãto qd̓ãmõ grauiores q̄nto christi
humanitas oīa sensibilia excedit in ame
nitate. Capi. iij.

Wo ad secun

dū principale de interioribꝫ
penis dãnatoꝝ notanduꝫ. ꝙ
quinqꝫ principales penas dãnati hēbūt
⁊ iaꝫ ꝑtim hñt. q̄ sunt Primo oīm q̄nqꝫ
īterioꝝ sensuū punitio quibꝫ delectabilia
subtrahent̄ ⁊ tristia p̄ntabunt̄ quo ad cõ
cupiscibilẽ. Scd̓o quo ad irascibileꝫ erit
odiū ⁊ detestatio. Tercio intellectus ob-
cecatio. Quarto vermis ꝯsciẽ remorsus
Quinto pc̄ti ⁊ interioris blasphemie cõ
tinuatio. A Prīa pena interior erit
in quīqꝫ interioribꝫ sensibꝫ qui sunt sen-
sus cõis imaginatiua. fantasia. estimati
ua. ⁊ memoria sensitiua. Nam ꝑ oculos
ingredient̄ ad sensuꝫ cõem ea que dicta
sunt in pena sexta. ⁊ sic ꝑ audituꝫ que in
septima dicta sunt ⁊ sic de alijs sensibus
⁊ ꝯgregabunt̄ in sensu cõi eū maxīe cru
ciantia. Ad imaginatiuã que hic infecta
fuit pulcritudine mulieꝝ veniẽt amarissi
me eedẽ imagīes ⁊ pnīe. vt dicat. vtinã
vidissem ꝓ muliere serpẽtẽ. vtinã ꝓ ebri
etate gustassem cinerẽ. ꝓ cantilenis audi
uissem sermonẽ. ⁊ sic de alijs. Ad fanta-
siam veniẽt horribiles visiones. Ad esti-
matiuã indicibiles timores. puta cū vi-
derit aliquẽ torqueri ꝑ demonẽ. statim ti
mebit sibi affuturꝫ eundẽ dolorẽ. sicut fit
circa rotãdos successiue. mẽoria sensitiua
cogitabit de malis male. ⁊ de celestibꝫ in
fernaliter. Hec oīa ꝓbant̄ ꝑ dictū Tho.
in. iiij. di. vl. dicẽtis. Sicut ꝓpter ꝑfectã
beatitudinẽ scõꝝ nihil erit in eis qd̓ n̄ sit
gaudij materia. ita nihil erit ī dãnatis
qd̓ n̄ sit eis materia ⁊ cã tristicie. nec aliqd
qd̓ ad tristiciaꝫ ꝑtinere possit deerit vt sit
eoꝝ miseria ꝯsummata. B Scd̓a
pena interior quo ad irascibilẽ erit odiuꝫ
oīm demonū. hoīm tã viuoꝝ q̄ꝫ mortuo
rū. angeloꝝ ⁊ scãꝝ aīaꝝ. Unde sup illud
Isa. xiiij. Surrexerūt de solio oẽs princi
pes. dt̓ glo. Solaciuꝫ est maloꝝ multos
habere socios penaꝝ. Jõ Tho. vbi prius
dt̓ Sicut ī beatis ī patria erit ꝑfectissima
caritas. ita in dãnatis erit ꝑfectissimum
odiū. vnde sicut scī gaudebūt de omnibꝫ
bõis. ita mali de oībꝫ malis gaudebūt. ⁊
d̓ oībꝫ bonis dolebūt. vñ ⁊ felicitas scõꝝ
ꝯsiderata eos maxīe affligꝫ. vñ Isa. xxvj
Uideãt ⁊ ꝯfundant̄ gloriãtes ꝓpli. ⁊ ig-
nis hostes tuos deuoret. vñ vellẽt omẽs
beatos esse dãnatos. Tãta etiã erit in dã
natis īuidia ꝙ ꝓpīquoꝝ glorie īuidebūt
cū ipsi sint ī summa miseria. Et hoc etiaꝫ
bene ī hac vita accidit crescẽte īuidia. sed
tñ minus īuident ꝓpinq̄s q̄ꝫ alijs. ⁊ ma
ior esset eoꝝ pena si oẽs ꝓpinq̄ dãnarent̄
⁊ alij saluarent̄. q̄ꝫ si aliq̄ de suis ꝓpinq̄s
saluarẽt̄ ⁊ alij dãnarent̄. Et inde fuit ꝙ
diues petijt frẽs suos a dãnatõe eripi.
sciebat enī ꝙ aliq̄ eripent̄. maluisset tamē
frẽs suos cū oībꝫ alijs dãnari. Quãuis
aūt ex dãnatoꝝ multitudine pena singu
loꝝ augeat̄ tñ tm̄ supercrescit odiū ⁊ īui
dia ꝙ magis eligent torq̄ri cū multis q̄ꝫ
minus soli. Sed quid erit de affectu
dãnatoꝝ ad eos quos hic carnalr̄ dilexe
rūt. nã affectiõnes inordinate ī inferno a
dãnatis n̄ auferẽt̄. ſꝫ dãnati hic aliquos
carnaliter dilexerūt. ergo videt̄ ꝙ etiã illic.
Rñ. dilectio q̄ nõ fundat̄ sup honestum
facile rescindit̄. ⁊ p̄cipue ī malis hoībus
vt phūs dt̓. ix. eth. vñ dãnati nõ ꝯserua
būt amiciciã ad eos quos īordīate dilex
erūt. ſꝫ ī hoc volūtas eoꝝ remanebit ꝑuer
sa ꝙ cãm īordīate dilectiõnis adhuc dili-
gūt Odiẽt etiã deū ſm illd̓ ps. Supbia
eoꝝ q̄ te oderūt ascẽdit sp. Põt enī deus
duplr̄ videri. Uno mõ in se. ⁊ sic a nullo

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iii-150/0360
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG